

Bài toán và Ý tưởng

Trí tưởng tượng quan trọng hơn kiến thức

A. Einstein

Nhanh hơn, tại sao không?

Phạm Thế Châu

Thế giới chúng ta đang sống là thế giới của tốc độ: khoa học phát triển nhanh như vũ bão, lượng thông tin khổng lồ được cập nhật chỉ trong nháy mắt, một nhịp sống hối hả lan tỏa trên thế giới ... Hòa trong xu thế đó, chúng ta không thể đứng ngoài “cuộc chơi” lý thú này. Do vậy, chúng ta phải biết tranh thủ thời gian và tận dụng cơ hội để tiến lên.

Việt nam đang chuyển mình trong công cuộc “công nghiệp hóa, hiện đại hóa”. Đảng ta đã xác định “cần đi tắt, đón đầu” và chỉ có như thế, chúng ta mới mong rút ngắn khoảng cách phát triển với các nước trong khu vực và thế giới. Thế nhưng, một quốc gia làm thế nào để phát triển nếu quốc gia đó không có một hệ thống cơ sở hạ tầng rất quan trọng trong sự phát triển của một đất nước. Chính vì thế, chúng ta thấy Việt nam đang thay đổi từng ngày: các khu công nghiệp mọc lên như nấm, “điện, đường, trường, trạm” không ngừng được xây dựng. Nhưng có một điều là có rất nhiều công trình vì lý do này khác mà việc thi công rất chậm, điều này gây ảnh hưởng rất lớn đến xã hội. Liệu chúng ta có cách nào để đẩy mạnh tiến trình xây dựng các cơ sở hạ tầng không? Có đấy. Tôi nghĩ bạn sẽ trả lời như vậy. Vâng, ở đây tôi muốn được cùng bạn chia sẻ một cách thức đẩy mạnh tiến độ. Cách thức này chính là một trong những thủ thuật mà chúng ta được học: thủ thuật (nguyên tắc) phân nhỏ.

Cho phép tôi được bắt đầu bằng việc xây dựng đường xá. Bạn biết con đường xuyên Á chứ. Con đường này có tổng chiều dài trên 100 km, nhưng nó được thi công trên 2 năm. Thời gian tương đối dài phải không bạn? Ta hãy dùng nguyên tắc phân nhỏ để xử lý.

Tôi giả sử nhà nước cần xây dựng một tuyến đường dài 150 km, và 1 nhà thi công cần đến 3 năm mới hoàn thiện. Vậy tại sao không để cho 3 công ty thi công thay vì chỉ một công ty như trước đây? Như vậy mỗi công ty chỉ phụ trách 50 km đường. Điều này đồng nghĩa với việc thời gian thi công sẽ được rút ngắn xuống 1/3 so với thời gian chỉ có một công ty nhận thầu với những lý do sau:

- Lực lượng thi công của 3 công ty sẽ lớn hơn nhiều so với một công ty.

- Trang thiết bị cũng nhiều hơn.
- Nguồn vốn cũng mạnh hơn.
- Đoạn đường thi công bị rút ngắn nên thời gian thi công đương nhiên phải nhanh hơn, tạo nên tâm lý thi đua xây dựng giữa 3 công ty với nhau.

Chắc bạn nói: “Người ta đã dùng nguyên tắc này rồi khi một công ty mẹ chia cho các công ty con hay các xí nghiệp trực thuộc chịu trách nhiệm một phần đường”. Xin thưa với bạn, dù có phân chia như thế cũng chỉ là nội bộ trong một công ty. Nếu cho 3 công ty nhận thầu thì mức độ phân quyền sẽ còn được thực hiện triệt để hơn, điều này kéo theo tốc độ thì công sẽ nhanh hơn. Dĩ nhiên phân nhỏ trong đấu thầu chắc chắn sẽ làm xuất hiện những vấn đề khác, cũng như trong thi công vậy. Nhưng tôi tin chắc mọi mâu thuẫn đó có thể vượt qua.

Chúng ta có thể áp dụng phương pháp này trong xây dựng cầu hoặc các công trình khác. Bạn hãy tưởng tượng: một chiếc cầu bắc qua sông được hai công ty đồng thời thi công từ hai phía bên bờ sông, tốc độ sẽ nhanh như thế nào. Hay khi xây dựng sân bay chẳng hạn, một công ty sẽ xây nhà ga, một công ty xây bãi đáp, một công ty xây dựng các đường băng lên xuống cho máy bay. Với tốc độ như thế, một sân bay bề thế sẽ hiện ra với thời gian ngắn hơn nhiều.

Trên đây là một giải pháp nhỏ nhằm khắc phục tình trạng chậm trễ trong thi công. Điều này giúp chúng ta tiết kiệm được thời gian. Mà mọi sự cải tiến suy cho cùng là nhằm tiết kiệm thời gian phải không bạn!

Tạ Thị Ngọc Thảo

Sự việc bắt đầu từ một nguồn tin chưa rõ nguyên nhân nhưng cũng đủ làm cho nhiều người có tiền gửi ở ngân hàng TMCP Á Châu (ACB) xếp hàng rồng rắn để rút tiền dồn dập mấy ngày liền. Người đứng ngoài cuộc thờ phào khi thấy ACB đã xử lý được cuộc khủng hoảng, không để kéo dài và “dắt dây” qua các ngân hàng khác. Diễn biến của sự việc trên cho người ta nhận thấy được “cái hên” của ACB là xảy ra đúng dịp Thống đốc ngân hàng có mặt ở Thành phố; “cái hay” của Thống đốc ngân hàng là kịp thời xử lý tình huống và “cái nhạy” của chính quyền Thành phố sớm góp phần làm bình ổn tâm lý của người dân. Nhưng cú sốc trên đã bộc lộ tính “nghiệp dư” trong xử lý tình huống và tính “đễ thương tổn” của hệ thống ngân hàng Việt Nam.

Sự kiện ngân hàng ACB vẫn đang được công an điều tra theo hướng bị phá hoại. Không loại trừ tổ chức phá hoại “nhá đòn” để xem Nhà nước của ta đối phó ra sao nhằm lên kế hoạch “ra đòn” đồng loạt với hệ thống ngân hàng. Dù ACB là một ngân hàng lớn nhưng cũng chỉ là một trong những ngân hàng cổ phần. Thế mà trong những ngày ACB có sự cố, các chợ lớn, nhỏ vắng cả người bán lẫn người mua; giá vàng tăng 20 ngàn/chỉ, giá

USD tăng 100 đồng/ 1USD. Tình hình trật tự xã hội bị xáo trộn tại những nơi có chi nhánh ACB và người cao nhất của hệ thống ngân hàng đã phải xuất hiện để đối phó với cuộc khủng hoảng. Điều đó đã làm nhiều người phải giật mình khi nhìn ra “chuyện không còn đơn giản chỉ là chuyện riêng của ACB”.

Nếu sự sụp đổ nào cũng bắt đầu từ những vết rạn, thì sự cố mà ACB gặp phải là một vết rạn báo trước nguy cơ: “những gì đã xảy ra với ACB hoàn toàn có thể lặp lại với những ngân hàng khác”. Để xử lý tình huống này ta đã có kinh nghiệm rất hiệu quả của ACB. Nhưng nếu một kịch bản khác được dựng lên với qui mô lớn hơn, rộng hơn như những người gửi tiền đồng loạt rút hết tiền gửi không phải một mà là tất cả các ngân hàng trên toàn quốc; hơn nữa, người dân không chỉ rút tiền đồng mà rút cả ngoại tệ. Lúc đó liệu có “bê nguyên” cái kinh nghiệm của ACB để giải quyết khủng hoảng cho cả một hệ thống ngân hàng, cho cả một nền kinh tế quốc gia? Điều gì sẽ xảy ra khi một lượng tiền mặt khổng lồ trôi nổi ngoài thị trường? Tác hại ra sao khi một lượng ngoại tệ lưu hành trong dân đến mức không kiểm soát được? Hỏi, tức là phải tìm câu trả lời vì trách nhiệm không phải của riêng ai.

Lòng tin của người dân đối với ngân hàng giống như *con chim đã nhiều lần bị tên nên sợ luôn cả nhánh cây cong*. Để khắc phục, ta hãy cùng suy nghĩ về một giải pháp giảm thiểu rủi ro cho hệ thống ngân hàng: ngân hàng hoàn toàn có thể chủ động trong nhiều tình huống xấu nếu, ngay bây giờ, chuẩn bị sẵn một lượng tiền mặt đủ lớn để dự trữ. Hãy đừng lo lắng về tình trạng lạm phát. Ai cũng biết rằng tiền còn trong kho thì vẫn là “giấy”, chỉ khi lưu hành nó mới là “bạc”; hơn nữa, khi buộc phải tung lượng tiền này ra thị trường, ta đã kèm theo nhiều biện pháp để thu hồi. Về ngoại tệ, ta đã có sẵn kinh nghiệm của các nước láng giềng: người dân ở các nước này đều từ chối mua bán trao đổi bằng ngoại tệ trôi nổi, chỉ chấp nhận loại giấy bạc do chính nhà nước họ phát hành. Nếu làm được điều này, khi gặp sự cố “người gửi đồng loạt rút ngoại tệ”, ngân hàng sẽ hoán đổi theo tỷ giá để chi trả bằng tiền đồng Việt nam, hạn chế đến mức thấp nhất lượng ngoại tệ lưu hành không kiểm soát được. Để chặt chẽ hơn và cũng để “hạ nhiệt” cuộc khủng hoảng, ngay bây giờ ngành ngân hàng cũng cần nghiên cứu, soạn lại hợp đồng đối với khách hàng để khi gặp sự cố ngân hàng được toàn quyền phân loại khách hàng, chọn đối tượng ưu tiên để giải quyết, đủ cơ sở pháp lý từ chối những người manh động, ăn theo. Khi thấy trước nguy cơ, việc đề ra những biện pháp đề phòng là việc cần làm và phải làm; nhưng còn một biện pháp nữa rất hữu hiệu và căn bản hơn: **nuôi dưỡng lòng tin của người dân**. Đây là một vấn đề then chốt và nghiêm túc đặt ra không chỉ với ngành ngân hàng mà với nhiều ngành trong cả nước. Sự sụp đổ nào cũng có hiệu ứng lan toả như hiệu ứng *domino*, đến lúc đó sự nguy hiểm không từ một ai cả.

"To be prepared for a future characterized by change, students must learn to think rationally and creatively, solve problems, manage and retrieve information, and communicate effectively. By mastering information problem-solving skills, students will be ready for an information-based society and a technological workplace."

American Association of School Librarians, 2000, Information Literacy: A Position Paper